

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 249/04-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Báránaya a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť Jána Sitára, T., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., T., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní sp. zn. 18 C 382/01, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Jána Sitára na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18 C 382/01 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Bratislava II **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 18 C 382/01 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Jánovi Sitárovi p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava II j e p o v i n n ý nahradiť Jánovi Sitárovi trovy právneho zastúpenia v sume 9 340 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsať slovenských korún) na bankový účet právneho zástupcu JUDr. J. K. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti Jána Sitára vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2004 doručená sťažnosť Jána Sitára, T. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 4. augusta 2004, zastúpeného advokátom JUDr. J. K., T., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 18 C 382/01.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 249/04-12 z 18. augusta 2004 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá jej bola doručená 23. septembra 2004, vyjadrila, že okresný súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 27. septembra 2004 oznámil, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že okresnému súdu doručil 9. januára 2001 žalobu „o zaplatenie renty z titulu valorizácie“ proti Slovenskej autobusovej doprave Bratislava (ďalej len „odporca“). Prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené na 10. december 2002, ale bolo odročené na 10. február 2003 z dôvodu odcestovania právnej zástupkyne odporcu. Pojednávanie 10. februára 2003 bolo odročené na neurčito a odvtedy sa neuskutočnilo ani jedno pojednávanie, hoci sťažovateľ viackrát na túto skutočnosť upozorňoval, o čom svedčia odpovede predsedov okresného súdu z 30. septembra 2002 a 11. septembra 2003 a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) z 30. marca 2004.

S prihliadnutím na vzniknuté prieťahy v konaní spôsobené okresným súdom sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní sp. zn. 18 C 382/01 a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Zároveň sťažovateľ požaduje primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd výzvou z 13. septembra 2004 požiadal predsedníčku okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadrila k sťažnosti sťažovateľa. Predsedníčka okresného súdu sa vo svojej odpovedi z 1. októbra 2004 vyjadrila, že v uvedenej veci došlo v období od 10. februára 2003 do 10. júna 2004 k prieťahom v konaní z objektívnych dôvodov (odchod zákonnej sudkyne na Krajský súd v Bratislave) a následné pridelenie vecí novému zákonnému sudcovi, ktorý sa musel oboznámiť s agendou celého oddelenia.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa a spisu okresného súdu sp. zn. 18 C 382/01 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Sťažovateľ doručil 12. januára 2001 Okresnému súdu Bratislava I žalobu „... o zaplatenie renty z titulu valorizácie“ proti odporcovi a Slovenskej poisťovni, a. s., Bratislava (ďalej len „vedľajší účastník konania“) s prílohami. Okresný súd Bratislava I vydal 3. júla 2001 pokyn na pripojenie výpisu z obchodného registra týkajúce sa odporcu a dožiadaní od Miestneho úradu Bratislava – Nové Mesto a Miestneho úradu Bratislava – Ružinov. Sťažovateľ doručil zákonnej sudkyňi 17. júla 2001 žiadosť o urýchlenie konania s prihliadnutím na jeho pokročilý vek a nepriaznivý zdravotný stav.

Okresný súd Bratislava I vydal 14. augusta 2001 pokyn na zaslanie prípisu o postúpení posudzovanej veci okresnému súdu z dôvodu miestnej príslušnosti podľa ustanovenia § 105 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ako aj doručenie prípisov sťažovateľovi a odporcovi. Podľa úradného záznamu Okresného súdu Bratislava I z 5. septembra 2001 nahliadol do spisu právny zástupca odporcu. Okresný súd Bratislava I vydal 5. septembra 2001 pokyn na doručenie predmetného spisu okresnému súdu.

Okresný súd vydal 21. septembra 2001 pokyn na doručenie návrhu sťažovateľa odporcovi na vyjadrenie v lehote 20 dní, pripojenie spisu sp. zn. 11 C 15/92 a vyžiadanie spisu sp. zn. 8 C 152/77 Okresného súdu Bratislava III. Okresný súd vydal 11. októbra 2001 pokyn na zapožičanie spisu sp. zn. 10 C 512/94 Okresného súdu Trenčín a opätovné doručenie žaloby sťažovateľa odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi konania na vyjadrenie v lehote 20 dní. Okresný súd vydal 8. novembra 2001 pokyn čakať na vyjadrenia odporcu a vedľajšieho účastníka konania. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka konania bolo okresnému súdu doručené 9. novembra 2001 a vyjadrenie odporcu 14. novembra 2001.

Okresný súd vydal 15. novembra 2001 pokyn na zaslanie stanoviska vedľajšieho účastníka konania sťažovateľovi a odporcovi, ako aj stanoviska odporcu sťažovateľovi

a vedľajšiemu účastníkovi konania. Vyjadrenie sťažovateľa bolo okresnému súdu doručené 4. decembra 2001. Okresný súd vydal 5. februára 2002 pokyn na vyžiadanie aktuálneho výpisu z obchodného registra týkajúce sa odporcu. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 8. februára 2002 urgenciu vzhľadom na zdĺhavosť posudzovaného konania. Okresný súd urgoval 12. februára 2002 zaslanie výpisu z obchodného registra týkajúce sa odporcu a 19. februára 2002 vydal pokyn na založenie uvedeného výpisu po aktuálnych zmenách do spisu.

V posudzovanom spise je priložené oznámenie vedľajšieho účastníka konania z 29. januára 2002 o zmene v osobe vedľajšieho účastníka konania (č. 1. 74 spisu), podľa ktorého do práv a povinností namiesto Slovenskej poisťovne, a. s., vstupuje od 1. apríla 2002 Sociálna poisťovňa so žiadosťou, aby súdy v mesiacoch marec a apríl 2002 nenariadňovali pojednávania z dôvodu plynulého prechodu agendy medzi oboma subjektmi.

Okresný súd vydal 5. marca 2002 pokyn na zaslanie žiadosti o vypočutie sťažovateľa Okresnému súdu Trenčín v predmetnej veci. Právna zástupkyňa odporcu doručila okresnému súdu 18. marca 2002 vyjadrenie k žalobe sťažovateľa. Okresný súd vydal 19. marca 2002 pokyn na zaslanie vyjadrenia odporcu sťažovateľovi a vedľajšiemu účastníkovi konania. Sťažovateľ doručil 27. marca 2002 okresnému súdu stanovisko k vyjadreniu odporcu. Okresný súd vydal 2. apríla 2002 pokyn na vyčkanie oznámenia o splnení dožiadania Okresným súdom Trenčín. Vedľajší účastník konania doručil 8. apríla 2002 okresnému súdu žiadosť o zaslanie kópie spisového materiálu vo veci žaloby sťažovateľa.

Okresnému súdu boli 8. apríla 2002 doručené písomnosti od sťažovateľa súvisiace s jeho vypočutím pred Okresným súdom Trenčín, o ktorých predloženie bol vyzvaný. Okresný súd Trenčín vydal 4. apríla 2002 pokyn na doručenie odpovede na dožiadanie okresného súdu z 5. marca 2002. Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 17. júna 2002 sťažovateľ v uvedený deň nahliadol do predmetného spisu. Okresnému súdu bola 14. júna 2002 doručená žiadosť o opakované zaslanie kópie spisového materiálu vo veci žaloby

sťažovateľa. Okresný súd vydal 2. júla 2002 pokyn na opakované zaslanie uvedených písomností vedľajšiemu účastníkovi konania.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 15. júla 2002 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd nariadil 27. septembra 2002 termín pojednávania na 9. december 2002. Právna zástupkyňa odporcu doručila okresnému súdu 21. októbra 2002 žiadosť o odročenie termínu pojednávania stanoveného na 9. december 2002 z dôvodu pobytu mimo územia Slovenskej republiky v určenom termíne a žiadosť o odpis zápisnice z výpovede sťažovateľa pred Okresným súdom Trenčín.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 16. októbra 2002 doplnenie a upresnenie pôvodnej žaloby. Okresný súd vydal 26. novembra 2002 pokyn na doručenie prípisu účastníkom konania o zrušení termínu pojednávania určeného na 9. december 2002 a nariadení termínu pojednávania na 10. február 2003. Okresný súd vydal 4. decembra 2002 pokyn na doručenie predvolania na pojednávanie 10. februára 2003 právnej zástupkyňi odporcu na novú adresu jej sídla, ako aj doručenie fotokópií odpisu zápisnice z výpovede sťažovateľa pred Okresným súdom Trenčín zo 4. apríla 2002. Vedľajší účastník konania oznámením z 31. januára 2002 oznámil údaje pracovníčky poverenej na zastupovanie v posudzovanom konaní.

Na pojednávaní 10. februára 2003 boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania. Okresný súd vydal 11. februára 2003 pokyn na zaslanie prípisu vedľajšiemu účastníkovi konania v súvislosti s oznámením o výške sumy dôchodku sťažovateľa poberaného od vedľajšieho účastníka konania v lehote 7 dní. Odpoveď vedľajšieho účastníka konania bola okresnému súdu doručená 5. marca 2003. Okresný súd vydal 20. marca 2003 pokyn na založenie predmetného spisu na lehotu v trvaní 2 mesiacov. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 21. januára 2004 doplnenie a upresnenie svojho žalobného návrhu z 9. januára 2001 (č. 1. 117 spisu) a 30. júla 2003 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania (č. 1. 116 spisu). Sťažovateľ doručil okresnému súdu 26. mája 2004 (č. 1. 117 spisu) žiadosť o preloženie veci sp. zn. 18 C 382/01 na Okresný súd Trenčín z dôvodu jeho nepriaznivého zdravotného stavu a pokročilého veku.

Okresný súd vydal 27. mája 2004 pokyn na zaslanie prípisu sťažovateľovi, aby v lehote 6 dní oznámil, či trvá na prikázaní veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 4. júna 2004 odpoveď na prípis, v ktorej uviedol, že ponecháva na zváženie okresnému súdu, či sa bude pokračovať v prejednávaní jeho veci na predmetnom súde.

Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila okresnému súdu 7. júna 2004 návrh na prikázanie prejednávania posudzovanej veci z dôvodu vhodnosti s prihliadnutím na vek a zhoršujúci sa zdravotný stav sťažovateľa Okresnému súdu Trenčín. Okresný súd vydal 10. júna 2004 pokyn na vypravenie prípisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ohľadne rozhodnutia o prikázaní prejednávania veci z dôvodu uvedeného v ustanovení § 12 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd prípisom sp. zn. 3 Ndc 73/2004 z 24. júna 2004 vrátil posudzovaný spis okresnému súdu z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku v uvedenej veci a chýbajúceho vyjadrenia ostatných účastníkov konania k danému návrhu sťažovateľa.

Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 14. júla 2004 sťažovateľ v uvedený deň nahliadol do predmetného spisu. Okresný súd vyzval prípisom z 2. augusta 2004 sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku za návrh na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v lehote 5 dní. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 19. augusta 2004 odpoveď na prípis z 2. augusta 2004, v ktorom odvolal plnomocenstvo udelené právnej zástupkyňi 23. marca 2004 (č. 1. 121 spisu). Okresný súd vydal 2. septembra 2004 pokyn na zistenie skutočnosti, či sťažovateľ uhradil súdny poplatok za návrh na postúpenie spisu. Oznámením okresného súdu z 9. septembra 2004 bolo zistené, že súdny poplatok nebol uhradený.

Okresný súd vydal 14. septembra 2004 pokyn na zaslanie výzvy sťažovateľovi, aby v lehote 10 dní oznámil, či trvá na svojej žiadosti z 25. mája 2004, a v prípade kladnej odpovede aby uhradil súdny poplatok za uvedený návrh. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 24. septembra 2004 odpoveď, v ktorej uviedol, že netrvá na prikázaní veci inému súdu a prejednávanie veci ponecháva na zváženie okresnému súdu. Okresný súd nariadil

18. novembra 2004 termín pojednávania na 9. február 2005. Uvedeným záznamom spis končí.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Len prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby neodstráni a nemôže odstrániť. Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99 a ďalšie).

Sťažovateľ využil právny prostriedok, ktorého uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, a podal opakovane sťažnosti na prietahy a žiadosti o nariadenie termínu pojednávania doručené okresnému súdu 17. júla 2001,

8. februára 2002, 15. júla 2002 a 30. júla 2003. Predsedníčka okresného súdu vo svojej odpovedi z 1. októbra 2004 doručenej ústavnému súdu 8. októbra 2004 uviedla, že vo veci sa nekonalo z objektívnych dôvodov od 10. februára 2003 do 10. júna 2004 a sťažnosť považuje za dôvodnú.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť veci“, ústavný súd konštatuje, že hoci predmetom sporu sú finančné nároky vyplývajúce z pracovného úrazu sťažovateľa, ide o vec, ktorá patrí po skutkovej a právnej stránke do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva s rozsiahlou judikatúrou v tejto oblasti. Predsedníčka okresného súdu navyše vo svojom stanovisku neuviedla ako dôvod, prečo okresný súd dosiaľ vo veci nerozhodol, ani právnu, ani faktickú zložitosť prejednávanej veci.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prierahom, a tým aj k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ svojím správaním neprispel k prierahom v konaní, pretože na výzvy okresného súdu odpovedal prostredníctvom právneho zástupcu v požadovanej lehote. Svoju nespokojnosť s rýchlosťou priebehu konania dal najavo aj žiadosťami o určenie termínu pojednávania doručenými okresnému súdu 17. júla 2001, 8. februára 2002, 15. júla 2002 a 30. júla 2003.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 7. júna 2004 (č. l. 120 spisu) prostredníctvom právnej zástupkyne žiadosť o prikázanie posudzovanej veci na prejednanie Okresnému súdu Trenčín s prihliadnutím na jeho pokročilý vek a nepriaznivý zdravotný stav. Vzhľadom na nesplnenie poplatkovej povinnosti okresný súd nemohol v danej veci konať, a to aj s poukázaním na vyjadrenie najvyššieho súdu z 24. júna 2004. Sťažovateľ po výzve

okresného súdu zo 14. septembra 2004 vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 24. septembra 2004 uviedol, že netrvá na postúpení veci inému súdu. Ústavný súd predmetné predĺženie posudzovaného konania úkonmi sťažovateľa nepripisuje na ťarchu okresného súdu.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu vyššie uvedeného práva, ústavný súd zistil, že tomu tak je, a to bez existencie zákonnej prekážky (napr. rozhodnutie II. ÚS 3/00).

Ústavný súd z prehľadu úkonov vykonaných okresným súdom v tejto veci zistil, že okresný súd bol nečinný od 20. marca 2003 do 27. mája 2004 (14 mesiacov).

Predsedníčka okresného súdu sa v stanovisku z 1. októbra 2004 doručenom ústavnému súdu 8. októbra 2004 vyjadrila, že v uvedenej veci došlo v období od 10. februára 2003 do 10. júna 2004 k prietahom v konaní z objektívnych dôvodov (odchod zákonnej sudkyne na Krajský súd v Bratislave a následné pridelenie vecí novému zákonnému sudcovi, ktorý sa musel oboznámiť s agendou celého oddelenia).

Ústavný súd už v priebehu predchádzajúcej rozhodovacej činnosti vyslovil, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezbavuje štát zodpovednosti za prietahy v súdnom konaní (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 40/97).

Ústavný súd s prihliadnutím aj na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku postup okresného súdu v predmetnej veci vyhodnotil ako konanie, v ktorom došlo k zbytočným prietahom zo strany okresného súdu v celkovej dĺžke štrnástich mesiacov (t. j. v období od 20. marca 2003 do 27. mája 2004).

Základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy sa realizuje takým konaním všeobecných súdov, ktoré plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty osoby, ktorá sa obrátila na súd v konkrétnej veci (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 40/97).

Na základe týchto dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, tak ako mu ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv a slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže ústavný súd rozhodol o porušení uvedeného základného práva sťažovateľa v konaní okresného súdu sp. zn. 18 C 382/01, prikázal okresnému súdu v označenom konaní konať bez zbytočných prietáhov.

IV.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení práva sťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.“

V konkrétnych okolnostiach danej veci vidí ústavný súd nemajetkovú ujmu sťažovateľa najmä v okolnosti, že po uplynutí obdobia takmer štyroch rokov od podania

jeho žaloby okresnému súdu nebolo v predmetnej veci rozhodnuté a neuskutočnilo sa ani jedno pojednávanie, pričom táto situácia vyvoláva u sťažovateľa pocit trvalej neistoty aj s prihliadnutím na jeho vysoký vek a súvisiace zdravotné problémy. Ústavný súd preto považoval za primerané finančné zadosťučinenie sumu 10 000 Sk.

Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, preto ústavný súd žiadosti sťažovateľa o primerané finančné zadosťučinenie vo zvyšnej časti nevyhovet a priznanú sumu považoval za primeranú aj s ohľadom na dĺžku zbytočných prietáhov v posudzovanom konaní.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý v odôvodnených prípadoch umožňuje ústavnému súdu podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa bolo porušené, a teda mal vo veci úspech.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na skutočnosť, že dva úkony právnej služby boli realizované v roku 2004, ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk, preto ústavný súd priznal náhradu trov za dva úkony právnej pomoci každý v hodnote 4 534 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. 136 Sk.

Podľa takto určených kritérií je správny výpočet trov v sume 9 340 Sk, ktorú ústavný súd zaviazal uhradiť právnomu zástupcovi sťažovateľa okresný súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2004